

Zobacz program #17 Sacrum Profanum: Sąsiedztwo

2019-09-27

Litewscy kompozytorzy, post-minimalizm i rezydencja Antona Lukoszevieze. Poznamy autorską muzykę Heather Leigh, Aarona Turnera i Micka Barra. Utwory Lucii Długoszewski, Juliusa Eastmana czy Pauline Oliveros zabrzmia obok kompozycji Patricka Higginsa, Anthony'ego Paterasa i Tanya'i Tagaq. W sumie 14 prapremier oraz 29 premier polskich, w tym zamówienia u Wojtka Blecharza, Kasi Głowickiej i Artura Zagajewskiego (do Innych ludzi Doroty Masłowskiej). Na 17. edycji Sacrum Profanum po raz pierwszy zagrają Małe Instrumenty, Kwadrofonik, Zespół Wokalny Gęba i ICE Ensemble. Festiwal potrwa od 27 września do 4 października 2019 roku.

Nawiązując wprost do sąsiedztwa i zaczynając od Litwy, chcemy w najbliższych latach przybliżyć muzykę państw Europy Wschodniej. W programie sześć koncertów prezentujących dokonania litewskich kompozytorów (wśród nich: Egidija Medekšaitė, Justė Janulytė i Rytis Mažulis). Cztery z programów powstają w ramach rezydencji wybitnego wiolonczelisty – Antona Lukoszevieze, który zaprezentuje się w roli solisty, dyrygenta, muzyka (reaktywowanego na festiwal zespołu Works & Days Arturasa Bumšteinas) i kierownika artystycznego. Nie zabraknie przedstawicieli Fluxusu czy awangardy, kompozytorów czerpiących z różnych źródeł i niedających się sklasyfikować. Koncert Litewski post-minimalizm to nawiązanie do programu Rumuński spektralizm z 2017 roku i kolejne wydarzenie prezentujące najbardziej charakterystyczny styl w unikalnym, narodowym ujęciu.

W programie nie zabraknie również amerykańskiego minimalizmu. Po sukcesie obszernej prezentacji twórczości Juliusa Eastmana w 2017 roku, raz jeszcze wysłuchamy jego zadziornych kompozycji, w wykonaniach przygotowanych na fali powrotu do jego twórczości. Usłyszymy nową wersję Evil Nigger – po entuzjastycznym przyjęciu wersji na trzy kwartety smyczkowe w wykonaniu Arditti Quartet zamówiliśmy aranżację na cztery akordeony. Pracujemy u podstaw nad prezentacją Holy Presence of Joan d'Arc na dziesięć wiolonczel – polska premiera odbędzie się w wykonaniu młodych krakowskich muzyków pod kierownictwem Lukoszevieze. Preludium wokalne do tego utworu wykona Sofia Jernberg (w 2016 śpiewała Folie à Deux na festiwalu, współpracuje z Fire! Orchestra). Zaprezentujemy również dzieła Mortona Feldmana, Phila Niblocka oraz Pauline Oliveros z ćwiczeniem z głębokiego słuchania przygotowanym przez ICE Ensemble. Znów wsłuchamy się w minimalizm Francuzki Éliane Radigue, a polską przedstawicielką tego nurtu, rezydującą w Holandii, będzie Katarzyna Głowicka.

Z awangardowych twórców polskich Sacrum Profanum zaprezentuje przede wszystkim twórczość nieznanej w naszym kraju Lucii Długoszewski (była aktywna w USA). Dopiero po zeszłorocznych staraniach udało się doprowadzić do odnalezienia nut zmarłej w 2000 roku kompozytorki. Dzięki temu w ramach festiwalu będzie można usłyszeć aż trzy jej kompozycje, opracowane przez Hashtag Ensemble, Arditti Quartet oraz Reinholda Friedla. Nie sposób nie wspomnieć tu o Studie in Form – wybitnej kompozycji Romana Haubenstocka-Ramatiego, Polaka o żydowskim rodowodzie. Solowa interpretacja Friedla będzie prapremierą utworu, co wydaje się jeszcze bardziej imponujące, gdy spojrzeć na datę powstania partytury – 1954 rok. Koncert będzie hołdem złożonym kompozytorowi w setną rocznicę urodzin.

Wyjście poza kanon i zerwanie z akademicką tradycją, jako zacieranie granic pomiędzy muzyką

współczesną i alternatywną – to obowiązek Sacrum Profanum. Poznamy autorską muzykę wielu nietuzinkowych artystów: Tanya Tagaq – innuicka wokalistka gardłowa tworząca niespotykany pop, jeden z „instrumentów” na płycie Medúlla Björk; Mario Diaz de Leon – eksplorujący związki muzyki elektronicznej ze współczesną; Patrick Higgins – lider zespołu ZS, w Krakowie solo i z muzyką napisaną dla zespołu Kwadrofonik; Anthony Pateras – Australijczyk tworzący na bazie doświadczeń z muzyką swobodnie improwizowaną i elektroakustyczną, z grupą świetnych muzyków zaprezentuje utwór wywołujący halucynacje dźwiękowe; Okkyung Lee – wiolonczelistka, improwizatorka i kompozytorka, która współpracowała m.in. z Arcą, Jenny Hval czy Johnem Zornem. Ponownie „obciążymy” festiwalową publiczność twórczością Zbigniewa Karkowskiego, absolwenta tutejszej Akademii Muzycznej – poznamy trzy utwory powstałe we współpracy z Lukoszevieze, kwartetem smyczkowym Apartment House oraz Zespołem Wokalnym Gęba i Wolframem.

Nie może zabraknąć również prawdziwych ekscentryków niebojących się odważnych połączeń i eksperymentów. Wspomniany Arturas Bumšteinas, towarzysząca mu Gailė Gričiūtė czy Andrius Arutiunian znakomicie do tego opisu pasują. Podobnie Artur Zagajewski, który nie ustaje w poszukiwaniach dialogu swej muzyki z innymi dziedzinami sztuki i po prostu z popkulturą. Dla Sacrum Profanum pisze utwór do fragmentów Innych ludzi Doroty Masłowskiej. Ponownie sięga po świetną polską literaturę. To już tradycja, aby co roku zamawiać muzykę do tekstu literackiego – jak przystało na Kraków Miasto Literatury UNESCO. Kompozycja powstanie na niecodzienny skład Małych Instrumentów. Paweł Romańczuk, założyciel zespołu, poszukuje nietypowych źródeł dźwięku. W utworze zamówionym przez festiwal odwoła się do dwóch specyficznych charakterystyk dźwiękowych – Studia Eksperymentalnego Polskiego Radia oraz rzeźb dźwiękowych Sonambient Harry’ego Bertoia’i. Wojtek Blecharz traktuje muzykę jako świadectwo własnego życia. Otwarcie mówi o procesie komponowania jako zmaganiu się z „ciałem” instrumentu. Performatyka jest teraz w centrum jego zainteresowań – budowanie relacji między ciałem performerów i tym, jak fizyczny gest determinuje dźwięk. Zamówienie festiwalu to próba włączenia w pisanie muzyki autyka. Wokół całego procesu twórczego, nad którym czuwa Blecharz, powstanie film dokumentalny Piotra Stasika.

Wzorem ubiegłorocznej edycji kontynuujemy pasmo Single Player, w ramach którego usłyszymy kilka solowych setów przygotowanych przez artystów-mentorów – m.in. Anji Cheung (śpiewa, recytuje, krzyczy na tle wielowarstwowych dronów i pulsującej elektroniki z rytualnym sznytem); Heather Leigh (songwriterka grająca na zawodzącej, hawajskiej gitarze elektrycznej, w śpiewie wędrująca w stronę melizmatów); Aaron Turner (gitarzysta odnajdujący się w wielu stylizacjach wyrosłych z post-metalu, z dronowym ambientem włącznie, znany z zespołów Isis, Sumac, Mamiffer) i Mick Barr (słynie z ekstremalnie szybkiej gry na gitarze elektrycznej m.in. w zespole Krallice, zaprezentuje w koncercie solowym swój repetytywny utwór minimalistyczny). Mamy też inną nową tradycję – cały festiwal zostanie w autorski sposób zrelacjonowany i artystycznie skomentowany przez Martę Śniady (w latach ubiegłych byli to Piotr Peszat i Jacek Sotomski). Materiał powstanie w formie zamówionego utworu audiowizualnego wykorzystującego nagrania z festiwalu.

Szczegółowy program dostępny na: sacrumprofanum.com/program